

Muhumaa
Põllumeeste Seltsi põhjuskirja
täiendamine.

Kaubatarvitajate Osakonna
eeskirjad.

Kuresaares.
Trükitud T. Liiv'i trükitojas.
1911.

Alguskirja peale on kirjutatud:

„Kinnitan“. 28 detf. 1909 a.

Maamajanduse Peavalitsuse Esimees *Herbel*.
Dige. Osakonna Juhataja asemel (allkiri).

Muhumaa Põllumeeste Seltsi põhjuskirja täiendamine.

Kaubatarvitajate Osakonna eeskirjad.

§ 1.

Muhumaa Põllumeeste Selts Saaremaal, Liivi kubermangus ajutab oma põhjuskirja § 3 järele „Muhumaa Põllumeeste Seltsi kaubatarvitajate osakonna,“ jelle eesmärgiga, et oma liikmetele võimalikult odavalt ehk paraja turuhinnaga mitmejугusid tarbeasju, põllujaadusi ja majaasju muretseda ja oma liikmetele võimalikuks teha, kaubatarvitajate osakonna ettevõtetest rahalist kasu saada.

§ 2.

§ 1 sees tähendatud eesmärgi kohajelt on seltsile lubatud, tarbeasjade valmistamiseks, hoidmiseks ja müümiseks omad ladud ja valmistamise kohad asutada ja üürida.

§ 3.

Kauba ja asjade müümine seltsi liikmetele sünnib jularaha eest ehk laenu viisil, mille tingimised üleüldise koosseoleku poolt ära määratakse.

Tä h e n d u s. § sees tähendatud asju on ka võerastele müüa lubatud, aga mitte teisiti kui jula raha eest neil tingimistel, mis üleüldine koosselek ära määrab.

§ 4.

Seltsi kaubatarvitajate osakond, tema asutused, kontorid ja asjaajajad seisawad, mis gildi-, kauplemise õiguse-,

tollis, tempel- ja teiste üleüldiste ja kohalikute maksudesse puutub, kõikide eeskirjade ja seadmistele all, kui üleüldiste nõnda ka praegu riigis jeltsi ettevõtete kohta maksvate all ja ka veel nende määruste all, mis tulevikus jelle asja kohta wälja antakse.

§ 5.

Seltsi kaubatarwitajate ojakonna raha on 1) liikumas ja 2) tagawara kapitalis.

§ 6.

Liikuw kapital tuleb kokku: a) liikmete ojamakjust ja b) laenudest, mis seltsi Geseljeius sel möödul wõtab, kuidas üleüldine koosolek jeda määrab.

Tähendus: Seltsi kaubatarwitajate ojakonna üleüldine majandusliste kohustuste rahajumma ei tohi juurem olla kui ojamakju kapitali summa.

§ 7.

Liikuwat kapitali tarwitatakse seltsi kaubatarwitajate ojakonna kauplemise ettevõtete ja jookswa kulude jaoks.

§ 8.

Tagawara kapital tuleb kokku:

- a) jellest, mis seltsi kaubatarwitajate ojakond iga aasta kauplemise kasudest sinna arwab.
- b) jelt summast, mis põhjuskirjade ja arweraamatute müümisest saab.
- d) kopikute murdarwudest, mis kasude arwamise juures maha jäetakse.
- e) tagawara kapitali protsentidest ja
- g) juhtumise wiisil jaadud sissetulekuteft.

§ 9.

Tagawara kapital on aina kahjude tasumiseks, mis seltsi kaubatarwitajate ojakonna kauplemise ettevõtete juures sündida wõiwad ettenägemata oludest, ja wõib üleüldise koosoleku määramise järele ka muude tarwituste pääle fulutatud jaada.

§ 10.

Tagawara kapital wahetatakse üleüldise koosoleku otsuse järele Riigi ehk ühe teise walitsuse poolt finnitatud rendipaberitesse ümber ja hoitakse hoiukasjades, riigi pangas, ta konturites ja jaosfondades ehk korrapäralise lubaga renteides. Tagawara kapitali määruse järele kulutamise ei sünni muudu kui üleüldiste liikmete koosoleku otsuse järele.

§ 11.

Seltsi kaubatarwitajate osakonna liikmeteks wõetakse aina Muhumaa Põllumeeste Seltsi liikmed wastu.

§ 12.

Seltsi kaubatarwitajate osakonna liikmeks astuja maksab kõige wähem 10 rubla osamaksu.

Tä h e n d u s 1. Kõige suurem osajumma, mis kellegil olla wõib, määratakse üleüldise koosoleku poolt.

T ä h e n d u s 2. Osamaks wõib korraga ehk jagude kaupa teatawatel üleüldise koosoleku poolt määratud tähtpäewadel sissemakssta.

§ 13.

Igale seltsi kaubatarwitajate osakonna liikmele annab eestseisjus üleüldise koosoleku poolt määratud maksu eest ühe põhjustirja ja arweraamatu, kuhu sisselikirjutatakse liikme sissemaksjetud rahajummad, tema ostetud kaubahind, osajumma kasud ja ostetud kauba kasu ja weel kõik muu, mis ta seltsi kaubatarwitajate osakonna kassast saanud on.

T ä h e n d u s. Selle määramiseks, kui palju iga liige aasta jooksul olnud on, peab seltsi ajutustes jellekohajad raamatud peetama, kus liikmete arwed sees on.

§ 14.

Igal liikmel on üleüldistel seltsi koosolekutel kaubatarwitajate osakonna asjus hääleõigus järgmistel põhjustel: 10 rubla osamaksjal on üks hääle, 50 rubla osamaksjal

2 häält, 100 rubla osamaksjal 3 häält; üle 3 hääle ei või kellegil liikmel olla, olgu ka, et ta osamaks üle 100 rubla on; hääleõigust ei või kellegile edasi anda.

§ 15.

Rahjujaamise korraldadel vastab iga liige oma seltsi kaubatarvitajate osakonna kasjas oleva kapitaliga ja pääle selle ei või tema isikliku vastutamise alla võetud ega tingimata juuremaksimisele sunnitud saada seltsi kaubatarvitajate osakonna asjus.

§ 16.

Seltsist väljajaidetutele ja wabatahtlijelt välja astujatele liikmetele, aga ka juurema osajumma omanikule maksetakse nende osamaks kasudega, osletud kauba kasud ja osamaksu osad tagasi eestseisuje poolt pärast seda kui nendele üleüldise koosoleku finnitusel seletused on antud; wältawa kauplemise aasta lõpuarwet ei tehta muidu kui kõik arwed seltsiga lõpetud ja osakonna kahjud ära maksetud on, mis väljajastujate ja väljawõtjate puuduwate osamaksude peale langeb. Väljamaksu tähtpäew määratakse üleüldise koosoleku poolt ja ei tohi mitte hiljem 6 kuud pärast arwe finnitamise päewa olla.

§ 17.

Ühe liikme surma korral maksetakse kõik tema osamaks kasudega ja kaubakasud tema kohu poolt finnitatud pärijatele välja nendejama tingimistega kui wabatahtlijelt väljajastujatele liikmetele.

§ 18.

Seltsi kaubatarvitajate osakonna asjade üle walitsemad:

- a) Põllumeeste Seltsi liikmete üleüldine koosolek,
- b) Põllumeeste Seltsi eestseisus.

Tähe n d u s. Seltsi liikmel, kes mitte kaubatarvitajate osakonna liige ei ole ja osamaksu maksnud pole, sellel ei ole mitte hääleõigust üleüldistel koosolekutel, kus seltsi kaubatarvitajate osakonna asju

arutatakse, ja olgu ta ka eestseisuse liige, aga kaubatarvitajate osakonna asjade otsustamisest ei võta ta sellegipärast mitte osa.

§ 19.

Eestseisuse liikmed võivad seltsi kaubatarvitajate osakonna asjade juhatamise waeva eest määratud palga ehk ka protsendilise taju saada liikmete üleüldise koosoleku määrusei seltsi kaubatarvitajate osakonna kasudest.

§ 20.

Eestseisus juhatab seltsi kaubatarvitajate osakonna asjad ja valitseb tema kapitali üle. Tema kohustuste hulka loetakse:

- a) rahajummade ja rahapaberite vastuvõtmine, väljandmine ja hoidmine üleüldise koosoleku poolt määratud korra järele.
- b) arveraamatute pidamise ja aruandmiste käima panemine, aasta aruande, tulu ja kulu, celarwe ja tegewusekawa kokkuseadmine.
- d) seltsi kaubatarvitajate osakonna teenistusesse tarwiliste ja kõlbliste isikute wõtmine, nende töö ja palga määramine, aga ka nende lahtilaskmine.
- e) mitmejuguuste tarbe- ja majaasjade ostmine, müümine ja hoidmine ja nende headuse järele walwamine.
- g) nende kaubaasjade omanduste ja kättesaamise wiisi äramääramine, milledest teisi asju tehakse.
- h) seltsi kaubatarvitajate osakonna etewõtete korraldamine ja walitsemine.
- i) tarbe- ja majanduseasjade headuse tõstmiseks ja hinna alandamiseks abinõude otsimine.
- k) seltsi kaubatarvitajate osakonna tegewuse jaoks tarwiliste ladude, korterite ja teiste kohtade üürimine.
- l) seltsi kaubatarvitajate osakonna wara finnitamine.
- m) wekslite ja teiste tähtaegsete kohustuste väljandmine ja maksuks vastuvõtmine üleüldise koosoleku poolt seatud piirides.

- n) seltsi nimel kaubaasaamise lepingute ja tingimuste tegemine.
- o) nende isikute usaldamine, kes Eestseisuse poolt kaubatarvitajate osakonna teenistusse on määratud, ja ka nende usaldamine, kes üleüldise koosoleku poolt selleks on valitud.
- p) liikumata varanduse ostmise ja müümise seaduslike lepingute tegemine.

§ 21.

Eestseisus hoolitseb iseäranis selle eest, et seltsi kaubatarvitajate osakonna liikuv kapital mitte liikumata ei seija. Selleks otstarbeks tähendavad eestseisuse liikmed, kauplemist tähele pannes, omale need asjad üles, mis nõutakse ja mida seltsi ladudes ei ole, ja tarvitavad ilma ajawiitmata waba raha nende ostmiseks; kui aga kauba ostmine walitsemate olude pärast mitte ajakohaseks ega tulusaks ei peeta, siis peab waba raha eest raha paberid ostma ehk üleüldise koosoleku äranägemisel ühte kohalikku laenuasutusse jookswa arwe hulka andma.

§ 22.

Kauba müümine seltsi kaubatarvitajate osakonna asutustes peab ilma etteküsimata ja ilma tingimata sündima. Kõigile ühe hinnaga seaduses äramääratud ajal, mille järele eestseisus kangesti walwab. Et kaupa määratud hinna eest müüa, selleks seab eestseisus hinnakirja kokku.

§ 23.

Üleüldine koosolek walib, kui tarwiliseks arwab, seltsi kaubatarvitajate osakonna tegemise järelewaatamiseks, juhatamiseks ja kauba ostmiseks ühe juhataja ehk mitmeliikmelise komisjoni eestseisusele abiks; nendele antakse seltsi kaubatarvitajate osakonna sisetulekutest tasu.

§ 24.

Kaubatarvitajate osakonna aruanne peetakse seltsi aruandest lahus.

§ 25.

Aruande, tulu ja kulu järelkatsumiseks ja õigeks-tunnistamiseks walib üleüldine koosolek järgneva aasta pääle kolme ehk rohkem liikmelise komisjoni jeltsi liikmetest, kes mitte eestseisuse liikmed ei ole. See komisjon katjub jeltsi kaubatarwitajate osakonna tulu ja kulu ja asjaajamise järele ja annab jeltsi üleüldijel koosolekul aru.

Tähendus. Seltsi kaubatarwitajate osakonna asjade järelkatsumine wõib ka Liwimaa kubeneri käsul sündida, kui ta korratustest ja põhjustirja rikkumisest teatust on saanud.

§ 26.

Pärast aruande finnitamist üleüldise koosoleku poolt arwatakse aastajest puhtast kasust, see on kõikide kulude ja kahjude katmisest ülejäänud summast, kui seda olemas on, mitte vähem kui 10% tagawara kapitali hulka ja osamaksude kasuks niisugune summa, et iga osamaksu rubla päält mitte üle 10% ei saa. Nendest maksudest ülejäänud summa jaotakse pärast seda, kui weel eestseisuse liikmetele üleüldise koosoleku määruse järele protsendiline taju antud, jeltsi liikmete wahel sedamööda ära, kui palju ükski osinud on.

Tähendus 1. Üleüldise koosoleku jaoks jääb üks oja kasust jeltsi tulujate eesmärkide heaks tarwitada.

Tähendus 2. Kui tagawara kapital osamaksu kapitali juuruseks on saanud, wõib tagawara kapitali heaks jeltsi kaubatarwitajate osakonna kasust maksetawad protsendid üleüldise koosoleku otsujel seisma jätta. Tingimata uuendatakse tagawara kapitali maks, kui üks oja temast ära fulutatud on.

Tähendus 3. Osamaksu arwatakse ainult täis osamaksu summade pealt täie kuude järele.

Tähendus 4. Osamaksu kopikate murdarwud jäetakse liikmetele maksmata ja loetakse tagawara kapitali juurde.

§ 27.

Osamaksud maksetakse 3 kuu jooksul ära pärast seda kui üleüldine koosolek eestseisuse aasta aruande finnitanud on.

§ 28.

Osamakju kasu võib omaniku soovil peale jeltfi kasjasse jääda, uue osamakju tekkimiseks. Osamakju kasu, mis mitte eelmise § sees tähendatud ajal välja ei ole võetud, arvatakse uue osamakju summa tekkimiseks.

§ 29.

Kui arve kokkuvõtmise juures, mõnede ettenägemata juhtumiste tõttu, puudus ilmsi tuleb, siis õiendatakse see tagavara kapitaliga; tagavara kapitali puudumise puhul liikuva kapitali osamakju summadega. Kui selviisil osamakjud vähenewad, on need liikmed, kellede osamakjud mitte täielikud pole, kohustatud oma osamakju määru kõrgusele täiendama ja nimelt jeltfi kaubatarvitajate osakonna üleüldise koosoleku poolt määratud tähtpäewal.

§ 30.

Kaubatarvitajate osakonna tegewuse lõpetamine võib üleüldise koosoleku otsustamisel sündida, mille juures nende käesolewa eeskirjade § 18 tähendust ja Põllumeeste Seltsi põhjuskirja § 41 tuleb tähelepanna. Selle järele walib Põllumeeste Seltsi üleüldine koosolek oma seast, olgu ka neudest, kes mitte kaubatarvitajate osakonna liikmed ei ole, komisjoni osakonna asjade lõpetamiseks. Lõpetamise algusest ja lõpust tuleb sellekohane kuulutus välja anda ja Sijemiste asjade ministriumile, Põlluparandamise ja Põllutöö Peawalitjusele Liwimaa kuberneril kaudu teatust jaata. Warandus, mis pärast kaubatarvitajate osakonna lõpetamist järele on jäänud, saab Põllumeeste Seltsi omanduseks.

§ 31.

Kaubatarvitajate osakond võib Sijemiste asjade ministri poolt Põlluparandamise ja Põllutöö Peawalitjuse nõusolomisel kinni pandud jaada.

Alguskirjale kirjutas alla: Rahwa terwise ja ühisele eest hoolitsemise jaoskonna walitseja Witte.

Kinnitas: asjaajaja asemel Iw. Manajein.

Õigeks tunnistas: asjaajaja abi Iw. Manajein.

